

1. *Beskæring af straffesager*

Udvalget anfører i betænkningen, at sager om økonomisk kriminalitet er tidkrævende for retssystemet. Sagsbehandlingstiden i større sager kan være 6–10 år regnet fra efterforskningens begyndelse til afsigelsen af endelig dom. Udvalget har på denne baggrund overvejet, om en nedsættelse af sagsbehandlingstiden kan opnås gennem ændring af de processuelle regler eller anklagemyndighedens praksis.

Udvalgets undersøgelse af gældende ret munder ud i, at de gældende regler om påtaleundladelse ikke specielt tager hensyn til anklagemyndighedens og domstolens ressourcemæssige problemer. I et begrænset omfang har en beskæring fundet sted i sager med omfattende kriminalitet i medfør af retsplejelovens § 723, stk. 1, nr. 4, og § 723, stk. 2, men udvalget finder, at en omfattende beskæring af sagerne af ressourcemæssige grunde kræver en ændring af det gældende regelgrundlag. Det foreslås derfor, at der som ny § 723, stk. 3, indsættes en bestemmelse, hvorefter statsadvokaten helt eller delvis kan opgive eller frafalde tiltale, såfremt sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

Den beskæring af straffesager, der skal kunne foretages af ressourcemæssige grunde, kan give sig udtryk i, at visse forhold udelades, at kun sagens hovedpersoner tiltales, at der kun rejses tiltale for trinlavere bestemmelser end dem, der muligvis kunne dømmes for, eller at der kun rejses tiltale for overtrædelse af bestemmelser, der er subsidiære i forhold til bestemmelser, der muligvis kunne domfældes for. Udvalget fremhæver, at det ikke er hensigten med forslaget, at en sag skal beskæres i et sådant omfang, at en forventet flerårig frihedsstraf reduceres til bøde. Det vil derimod ikke være udelukket at beskære en sag, så en forventet straf reduceres fra f.eks. 4 års til 1–2 års fængsel.

Forslaget gælder principielt også sager, der ikke vedrører økonomisk kriminalitet, men hvor de samme hensyn gør sig gældende.

Udvalget har begrænset den foreslåede regel til statsadvokatsager og de sager, der er

omfattet af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 4. Efter forslaget skal kompetencen til at beskære straffesagen tilkomme den påtaleberettigede, dvs. statsadvokaten i statsadvokatsager og politimesteren i de sager, der er omfattet af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 4. Udvalget har anbefalet, at det i forbindelse med udarbejdelsen af et eventuelt lovforslag tages under overvejelse at udstrække reglen til politisager. Udvalget har endvidere gjort opmærksom på, at der er behov for en modernisering af retsplejelovens regler om tiltaleopgivelse og -frafald og har anbefalet, at man ved udarbejdelsen af et lovforslag tillige overvejer en modernisering af disse regler.

Justitsministeriet har på baggrund af udvalgets forslag udarbejdet en foreløbig skitse til nye §§ 723–723 c i retsplejeloven, som skal afløse de gældende §§ 723–723 a. Efter skitsen kommer reglerne om påtaleundladelse, herunder den i betænkningen foreslåede bestemmelse om ressourcemæssigt begrundede påtaleundladelser, også til at gælde for politisager, men i øvrigt angives reglerne i lovskitsen i det væsentlige at svare til de gældende regler.

Retsplejerådet kan af de grunde, som er anført af udvalget i betænkningens s. 183 ff, tiltræde, at der er behov for en lovændring, der kan give anklagemyndigheden mulighed for at beskære sager ud fra ressourcemæssige hensyn.

Den lange behandlingstid i de senere års sager om økonomisk kriminalitet lægger som af udvalget anført et urimeligt pres på de sigtede og senere tiltalte personer og må tillige antages efterhånden at kunne medføre en alvorlig belastning af tilliden til retshåndhævelsen. Det må i den forbindelse erkendes, at der også i fremtiden må forventes uacceptabelt lange behandlingstider ved anklagemyndighed og domstole, såfremt der ikke indføres hjemmel for beskæring af sager om omfattende økonomisk kriminalitet.

En beskæringsregel vil være et nødvendigt bidrag til løsning af disse problemer. Retsplejerådet finder dog grund til at påpege, at den lange behandlingstid i visse sager om økonomisk kriminalitet ikke blot er en følge af lovreglernes udformning. Tilrettelæggelse, tilskæring og bearbejdning af sagerne på efterforskningsstadiet, ved tiltalerejsningen og under domsforhandlingen er af afgørende betydning, uanset hvordan retsplejelovens